

Iz sodno-zdravniške prakse.

Piše med. dr. Fran Zupanc.

(Dalje.)

Ako najdemo poškodbo, ki je morala pojedinca takoj nezmožnega storiti še za druga dejanja, n. pr. razdrobljeno glavo, bila je taka poškodba gotovo zadnja. Naletimo pri dotičnem mrliču še na drugo tako rano ali na okolnosti, iz katerih smemo sklepati, da je bila druga, a ne naravnost smrtna poškodba pozneje storjena, takrat gotovo nimamo opraviti s samomorom.

Rekli smo uže, da neprimerno bolj razdevajo strelji iz pištol, nego strelji iz revolverjev; zategadelj je pri onih neprimerno redkokrat več strelnih ran, nego li pri streljih iz revolverjev, a pri teh tem večkrat, čim manjši je bil kaliber revolverjev, čim manj je torej mogla vplivati sila smodnikova. Dokazujoč, kako malo da morejo čestokrat razdejati mali žepni revolverji, navaja Hofmann nastopni slučaj: Mož s 36 leti strelil je dvakrat na svojo ljubico, a ko mu je pobegnila, strelil je večkrat v svojo glavo. Za tem nabil je zopet revolver, strelil znova v áse in še-le na to se je brezzavesten zgrudil. A čez pol ure je zopet zavest dobil in popolnem okreval, četudi je imel 5 vstrelin na desni strani glave in po jedno na levem senci ter v zatilji; izvlekli so mu 5 krogelj, ki so pa vse zelo pri vrhu tičale v poglavni koži.

Neredkokedaj je način samomora tak, da se kedo požene raz visočino. Onda na koži ne najdemo posebnih očitidnih poškodb, nego samo malih oprask, posameznih krvnih podpluteb in neznatnih ran, — to dokazuje, kako odporna da je koža. Največkrat po takem padci nastanejo še poškodbe na glavi, katera navadno z največjo silo prileti in to sosebno takrat, ako tla niso posebno ravna in gladka. Zato so pa notranji ustroji tem bolj poškodovani; raztrte ali vsaj razpočene so čestokrat lobanjske kosti, zlomljena so rebra in prav tako tudi hrbtenica in kolk, osobito pa je raztrgano notranje mečje. Ker so vnanji in notranji izvidi lahko popolnoma jednaki, bodisi da je dotični padeč nastal slučajno ali pa iz smrtne namena, bodisi da ga je povzročila tuja roka, razjasni nam tako vprašanje le redko-

kedaj raztelesenje mrtveca, nego opirati se je na drugotne okolnosti slučajeve.

Analogne poškodbe, kakor pri padci iz visočine, nastanejo tudi, ako je bil kedo povožen, smrt, ki se čestokrat pripeti po naključji, a se tudi pogostoma izvoli za samomor. Ker samomorec navadno hoče, da ga vlak povozi, to so poškodbe kolosalne in zmečkani ali pa odločeni so čestokrat celi deli trupla.

Jako poredkem zvrši se samomor tako, da se kedo ob steno zaleti ali s težkim orodjem v glavo udari. Schauenstein pripoveduje o slugi, ki se je s toporom tako silno bil po čelu in temenu, da si je lobanjo razbil, in smrt je nastopila zaradi vnetja možganskih open. Hofmann je raztelesil postarno ženico, katera se je najpreje zabolila v jetra, potem zgrabila kuhinjsko sekirico ter se z njo tako dolgo po čelu in temenu bila, dokler se ni brezzavestna zgrudila. V bolnico prenešena, dobila je zopet zavest, a umrla je po preteku več dnij za gnojekrvnostjo. Da niso takšni slučajji po drugih okolnostih takoj jasni, provzročali bi lahko velike zmotnjave. Navadno se pripetijo pri umobolnih ali pri takšnih, kateri, kakor n. pr. ujetniki, ne pridejo do bolj pripravnih sredstev za samomor; a započele so jih pa tudi uže osebe, katere bi se bile tudi drugače lahko usmrtille.

Preiskovanje krvnih sledov.

Krvne sledove ali madeže, o katerih sumimo, da so nastali zaradi krvi, najdemo lahko na mestu, kjer se je dozdevno zvršilo hudodelstvo, ali pa na osebah (oziroma njihovih stvareh), ki so sumne, ali ki postanejo stoprav po takih pregledih sumne, da so storile dejanje.

Uže vnanja oblika krvnih sledov, potem mesto, kjer se nahajajo, more nam čestokrat razkriti okolnosti, ki postanejo lahko uprav pomenljive za nadaljno sodno preiskovanje; treba se torej vsikedar na to prav posebno ozirati. Razpravljajoč važnost oblike (vnanjosti) krvnih sledov, pripoveduje Taylor zanimiv slučaj, v katerem je bilo moči zaradi tega misliti takoj na umor, ker je mrtvec s prerezanim vratom imel na n a p l a t i ¹⁾ leve roke odtisek ²⁾ krvave, istotako leve roke.

---

¹⁾ *Handrücken.* ²⁾ *Abdruck.*

Iz krvnih sledov, nahajočih se drugje nego tam, kjer je ležal mrlič, izvajaš lahko čestokrat mesto, kjer se je vršil zločin, ali kjer je bil kedo napaden in to sosebno tedaj, kedar je moči od takega mesta zasledovati sledove do mrliča, a v tem slučaju nam je premišljati samo še to, je li mogel poškodovanec od tod sam dospeti na prostor, kjer je pozneje ležalo njegovo truplo, ali pa je bil tja prenešen. Kako važni lahko v tem pogledu postanejo krvni sledovi, svedoči naj nastopni slučaj, ki ga je popisal Taylor. Žensko našli so mrtvo na dnu stopnic in raztelesba je pokazala, da je ona v istini umrla zaradi padca, ubila si je bila namreč lobanjo in zlomila hrbtenico. Pregledujoč mesto samo so pa našli na steni nad vrhovno stopnico povse nove krvne sledove, kateri so, soditi po njih svojstvu, mogli le tako nastati, da je sikala kri iz poškodovane odvodnice na steno. In res je bila na mrličih rana na desnem senci, katera je otvorila sènsko odvodnico.¹⁾ Zvedenci so izrekli, da je dobila ženska to rano vrhu stopnic in bila še-le potem raz stopnico v klet pahnjena; poznejše poizvedbe so dokazale istinitost tega mnenja.

Odveč bi bilo naglašati, kako važni so krvni sledovi nog ali odtiski rok, ako jih najdeš na mestu, kjer se je zločin vršil. Taylor pripoveduje, da je bilo nekoč moči iti po sledovih krvavih rok od hiše, v kateri je umorjenec ležal, in sicer ob njej tja zadej do nekega stana; pozneje se je dokazalo, da je v temni noči ob steni tavajoč imenovane sledove zapustil.

Jasno je, da dobijo taki sledovi le takrat napominano važnost, kedar se da sploh izključiti možnost, češ, da so jih zapustile osebe, katere so še-le pozneje, prišle z mrličem v dotiko. Bayard pripoveduje slučaj, ko je krvne sledove zanesel najprvo poklicani zdravnik; stopil je bil v krvno mlako, potem pa šel iz sobe, v kateri je ležal mrlič, v sosedno sobo; na prebivalca te sobe je potem letel sum, da je on zlodejstvo storil.

Lahko je tudi, in to moramo pred očmi imeti, da je znabiti najdene sledove zapustil pokojnik sam. V Taylor-ovi knjigi čitamo, kar je zanimivo, da so našli obešenega moža, kateri pa je imel zevajočo in krvavečo rano na vratu. Zraven v sobi našli so veliko mlako krvi, a v odprtem predalu krvave konopce. Iz

---

¹⁾ *Schlüffarterie.*

tega in tudi iz drugih okolnostij slučaja se je pokazalo, da si je dotičnik najprvo poskušal prerezati vrat, da si je pa potem, ko se mu to ni posrečilo, s krvavima rokama poiskal iz predala konopca, s katerim se je obesil.

Jako velik pomen zadobijo krvni sledovi, ako jih najdeš na tistem, ki je sumen, da je zlodejec, ali pa na njegovih stvareh. Akoprem navadno zlodejstvo zapusti krvne sledove na zločinci, vender ni, da bi to moralo biti vsikedar tako. Zavisno je to od svojstva rane, potem od tega, kako da je zlodejec za časa zločina stal nasproti žrtvi in konečno od zelo mnogih malih okolnostij, katere so slučajno mogle vplivati.

Tudi hodi v tem pogledu v poštev, je li pustil zločinec mrliča mirno ležečega ali ne, potem posebna prebrisanost zločinčeva, previdnost, katero je pri tem imel, dà časih še celo vaja njegova (klavec, mesar). Kakó premeteno se lahko zvrši zločin, kaže nam to, da se je nekoč morilec poprej popolnoma slekel.

Razun na obleki in perilu zločinca, najdemo čestokrat krvne sledove na orodji, katero je slučajno rabil. Znabiti, a vender uprav izjemno redkokrat se zgodi, da bi orodje, s katerim je bila storjena ureznina i. t. d., ne imelo nikakih krvnih sledov. Tudi množina krvnih sledov zavisí od raznih slučajnostij brez ozira na to, da se je čestokrat orodje še le pozneje onesnažilo.

Prav mnogokrat dá se na prvi pogled spoznati, je li sled od krvi nastal ali ne; čestokrat, sosebno ako najdeš sumne sledove na zločincu ali njegovih stvareh, treba se pa drugotno uveriti o značaji dotičnega sumnega madeža prepričati. V to svrho treba dvojnega: 1. dokazati z drobnogledom prav znamenljiva krvna telesca, 2. dokazati jednako znamenljivo krvno barvilo.

(Dalje prihodnjič.)

Iz pravosodne prakse.

Civilno pravo.

a) Določilo § 525 obč. drž. zak. velja tudi za osebne služnosti in ne omejuje ga odst. 2. §-a 1447 obč. drž. zak.

V pravdi tožiteljev Marka in Barbe J. zoper toženca Janeza K. je okrajno sodišče v K. z razsodbo z dne 10. maja 1889,